

75 lat Budownictwa w Politechnice Poznańskiej

W roku 2020 społeczność akademicka z obszaru budownictwa świętuje kilka rocznic związanych z Wydziałem Budownictwa Politechniki Poznańskiej. W tym roku obchodzimy 75. rocznicę utworzenia Wydziału Budownictwa, 70. rocznicę powołania Zakładu Budownictwa Ogólnego, 65. rocznicę powstania Politechniki Poznańskiej i powołania Katedry Budownictwa, Prefabrykacji i Betonów Sprężonych oraz oddania do użytkowania flagowego budynku Wydziału Budownictwa oraz 50. rocznicę utworzenia Instytutu Konstrukcji Budowlanych. Niezwykłą aktywność i zaangażowanie w początkowych 25 latach funkcjonowania wydziału wykazywał prof. dr inż. Roman Kozak (1907–1970).

Gdy dekretem Ministerstwa Oświaty 3 września 1945 roku powołano Szkołę Inżynierską w Poznaniu, w jej ramach oprócz Wydziałów Mechanicznego (założonego w 1919 roku) i Elektrycznego (założonego w 1930 roku) utworzono trzeci Wydział – Budownictwa z Oddziałem Lądowo-Wodnym oraz Oddziałem Architektury. Początkowo wydział mieścił się w budynkach po Wyższej Królewskiej Szkole Budowy Maszyn oraz w budynku byłego liceum Bergera przy ul. Strzeleckiej w Poznaniu. Pomieszczenia te zajmowało kilka wydziałów, w związku z czym podjęto starania o pozyskanie terenów pod rozbudowę politechniki i kampusu na prawym brzegu Warty na terenie byłego fortu Rauch. Pierwszym nowym obiektem oddanym do użytku w 1955 roku był budynek Wydziału Budownictwa Lądowego, który nieprzerwanie od 65 lat służy społeczności akademickiej dla celów dydaktycznych i naukowych.

Pierwszym dziekanem Wydziału Budownictwa został profesor Roman Kozak, do roku 1939 wykładowca w Państwowej Szkole Budownictwa w Poznaniu, a od 13 marca 1945 roku członek Komitetu Organizacyjnego Politechniki Poznańskiej. W roku 1948 z inicjatywy prof. Romana Kozaka na Wydziale Budownictwa powstała Stacja Doświadczalna i Laboratorium Badania Materiałów Budowlanych, w której wykorzystano między innymi urządzenia laboratorium Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu.

W roku akademickim 1949/1950 na Oddziale Lądowo-Wodnym Wydziału Budownictwa było dziewięć zakładów:

- Zakład Budownictwa Ogólnego – kierownik prof. zw. dr inż. Roman Kozak,
- Zakład Budownictwa Stalowego – kierownik prof. nadzw. dr inż. Tadeusz Kozłowski,
- Zakład Konstrukcji Żelbetowych – kierownik zast. prof. mgr inż. Franciszek Thomas,
- Zakład Budowy Dróg i Robót Ziemnych – kierownik mgr inż. Stanisław Morawski,
- Zakład Dróg Żelaznych – kierownik mgr inż. Wacław Rubczak,
- Zakład Budowy Mostów – kierownik prof. nadzw. mgr inż. Lucjan Ballenstedt,
- Zakład Badania Gruntów i Fundamentów – kierownik prof. nadzw. mgr inż. Jerzy Orzechowski,

- Zakład Miernictwa – kierownik mgr inż. Zdzisław Mann,
- Zakład Geologii i Petrografii – kierownik mgr inż. Tadeusz Buryan.

Począwszy od 1952 roku zakłady stopniowo przekształcano w katedry; dotyczyło to także Zakładu Budownictwa Ogólnego. W styczniu 1955 r. stanowisko kierownika Katedry Budownictwa, Prefabrykacji i Betonów Sprężonych na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Poznańskiej otrzymał prof. Roman Kozak, którego w maju Sekretariat Naukowy Polskiej Akademii nauk powołał na członka Komitetu Inżynierii Lądowej. We wrześniu 1955 r. prof. Kozak wybrany został rektorem Politechniki Poznańskiej, następczyni dawnej Szkoły Inżynierskiej. Dowodem wielkiego zaufania i uznania ze strony Senatu Politechniki był powtórny Jego wybór na stanowisko rektora w 1959 r.

Prof. Roman Kozak, rektor PP (1955–1962)

1955
Pierwszy nowy budynek Politechniki Poznańskiej – 1955 – Wydział Budownictwa Lądowego

Początkowa działalność dydaktyczna pracowników i typowo inżynierska związana z podnoszeniem ze zniszczeń licznych obiektów miasta Poznania ustąpiła działalności w pełni naukowej. Sam profesor Kozak inicjował liczne prace naukowo-badawcze z zakresu złączy konstrukcji drewnianych na wkładki zębate, kablobetonu i strunobetonu, a Jego najbliżsi wówczas współpracownicy, którzy później zostali profesorami i docentami, wykonywali pionierskie badania i uzyskali stopnie dr i dr hab. na podstawie poniższych rozpraw:

- Krzysztofiak M., O pewnych problemach związanych z badaniem wytrzymałości betonu przy równoczesnym ścisnaniu i rozciąganiu w próbkach cylindrycznych, ZNPP Budown., 1964;
- Stefański A., Wpływ zamrożenia na podstawowe właściwości zawilgoconych materiałów budowlanych na przykładzie gazobetonów, WPP, Rozprawy nr 11, 1965;
- Nowakowski B., Wpływ domieszek zarodników krystalizacyjnych zwykłych i napromieniowanych na przyrost twardnienia i niektóre cechy zapraw cementowych, WPP, Rozprawy nr 16, 1966;
- Tomkowiak K., Wytrzymałość betonu jako funkcja intensywności wibracji stosunku cementowo-wodnego i punktu piaskowego, WPP, Rozprawy nr 39, 1969;
- Łączzak W., O zanikaniu drgań swobodnych w pewnym układzie mechanicznym z nieliniową wibroizolacją, Rozpr. Inż., 18, 1, 1970.

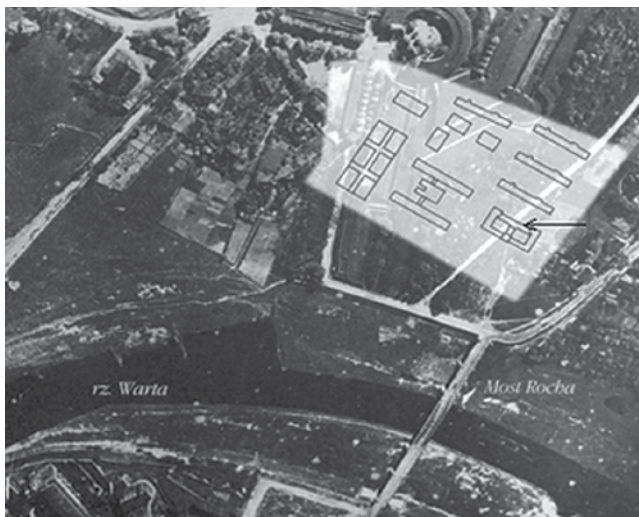
W 1970 roku Wydział Budownictwa Lądowego przeszedł kolejną reorganizację w związku z wprowadzeniem w szkolenictwie wyższym struktury instytutowej. W tym roku na Wydziale Budownictwa Lądowego utworzono trzy instytuty, a mianowicie:

- Instytut Technologii i Konstrukcji Budowlanych – dyrektor prof. dr inż. Roman Kozak,
- Instytut Inżynierii Lądowej – dyrektor prof. dr inż. Jan Sysak,
- Instytut Inżynierii Komunalnej – dyrektor doc. dr inż. Bernard Rzczyński, a od roku 1971 doc. dr inż. Czesław Grabarczyk.

W miejsce wielkiej katedry prof. Romana Kozaka, po Jego przedwczesnej śmierci w 1970 roku, powołano cztery zakłady: Budownictwa Ogólnego (prof. B. Nowakowski), Budownictwa Przemysłowego (prof. W. Łączzak), Budownictwa Rolniczego

2020
Stan obecny – budynek Wydziału Budownictwa

Lokalizacja przyszłych obiektów Politechniki Poznańskiej na prawym brzegu Warty na terenie byłego fortu Rauch – 1945

(doc. M. Krzysztofiak), Materiałoznawstwa i Technologii Betonu (prof. K. Tomkowiak). Zakłady te scalono w 1996 roku, na wzór katedry prof. Kozaka, tworząc Zakład Budownictwa i powierzając kierownictwo prof. Józefowi Jasiczakowi. W następnych latach pracownicy zakładu znacznie poszerzyli obszar badawczy, o czym niech świadczą liczne artykuły zamieszczone w tym numerze „Przeglądu Budowlanego” oraz uzyskane – w wyniku dużej aktywności naukowej – tytuły profesora (J. Jasiczak i R. Lewandowski) oraz stopnie dr hab. (K. Zieliński, P. Rapp, A. Łowińska-Kluge, B. Janińska, T. Błaszczński, A. Śłosarczyk).

Począwszy od 1.01.2020 ustanowiona została nowa struktura organizacyjna Uczelni. Wydział Budownictwa wchodzi w skład nowego Wydziału Inżynierii Lądowej i Transportu, IKB podzielono na dwa mniejsze instytuty: Budownictwa i Analizy Konstrukcji, a zakład funkcjonuje pod nazwą Zakład Budownictwa i Materiałów Budowlanych. Kierownikiem tego zakładu jest prof. Krzysztof Zieliński.

Prof. dr hab. inż. Józef Jasiczak,
były dziekan Wydziału Budownictwa i Inżynierii
Środowiska, dyrektor Instytutu Konstrukcji
Budowlanych, kierownik Zakładu Budownictwa
Politechniki Poznańskiej